

La percepció dels visitants de la Xarxa de Parcs com a espais de salut

Francesc Romagosa

Universitat Autònoma de Barcelona

Jornada “Salut i natura des del món local”

Castell de Montesquiu – 31 de maig de 2016

EL CONTEXT: SALUT, BENESTAR I ESPAIS NATURALS

Els espais naturals ofereixen un escenari ideal per a la promoció de la salut i la creació de benestar per a les poblacions que viuen al voltant d'aquests espais i per a les persones que els visiten.

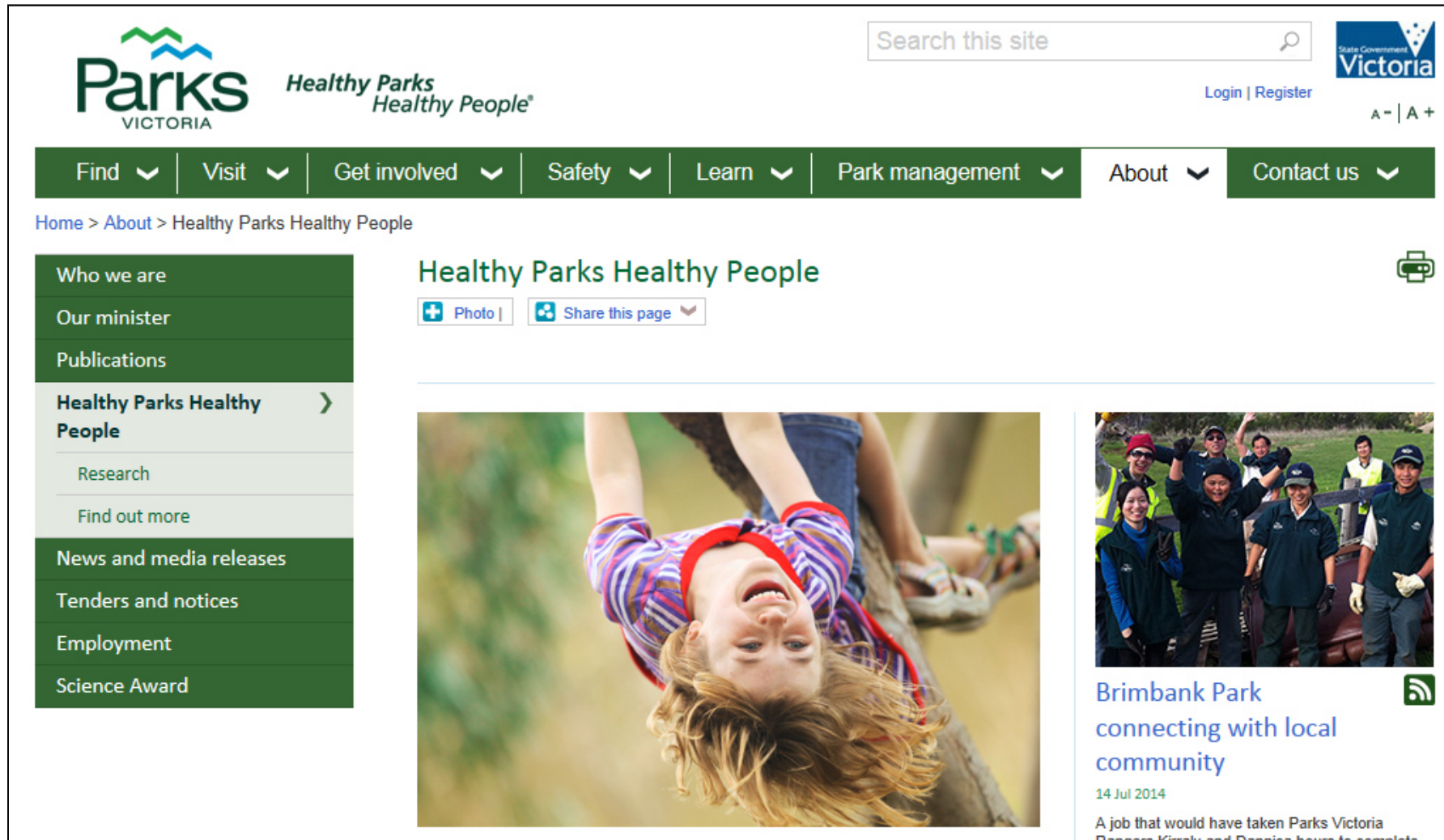
Les investigacions realitzades mostren les connexions positives que s'estableixen entre la natura, el lleure a l'aire lliure i la salut humana.

Els beneficis del contacte amb els espais naturals es manifesten en diversos components de la salut i el benestar humà, com són el físic, el mental, l'espiritual, el social i l'ambiental, entre d'altres.

Algunes **evidències** sobre salut i espais naturals protegits (ENP):

- El contacte de les persones amb la natura es pot realitzar amb major qualitat en el context dels ENP, perquè garanteixen més qualitat ambiental, accessibilitat i serveis que faciliten la visita, podent afavorir o incentivar la realització d'activitats saludables en un entorn natural.
- Això no obstant, la major part de la investigació realitzada fins al moment sobre salut i natura s'ha centrat en parcs urbans i periurbans, no tant en el context específic dels ENP.
- Hi ha una llacuna de coneixement en aquest àmbit, especialment des del punt de vista de la percepció dels motius i dels beneficis aportats pels ENP als visitants d'aquests espais (informació clau per a la posterior implementació de polítiques i accions de gestió dirigides a la connexió entre salut i espais naturals).

Programa “Healthy Parks, Healthy People” Parks Victoria, Austràlia (1999)

The screenshot shows the Parks Victoria website interface. At the top left is the Parks Victoria logo with the tagline 'Healthy Parks Healthy People'. To the right is a search bar and a 'State Government Victoria' logo. Below the logo is a navigation menu with items: Find, Visit, Get involved, Safety, Learn, Park management, About, and Contact us. The breadcrumb trail reads 'Home > About > Healthy Parks Healthy People'. The main heading is 'Healthy Parks Healthy People' with options for 'Photo' and 'Share this page'. A large image shows a child hanging from a tree branch. To the right is a news article titled 'Brimbank Park connecting with local community' dated 14 Jul 2014, with a snippet: 'A job that would have taken Parks Victoria Ranners Kiraly and Danna hours to complete'.

Parks VICTORIA *Healthy Parks Healthy People*

Search this site

State Government Victoria

Login | Register

A- | A+

Find | Visit | Get involved | Safety | Learn | Park management | About | Contact us

Home > About > Healthy Parks Healthy People

Healthy Parks Healthy People

Photo | Share this page

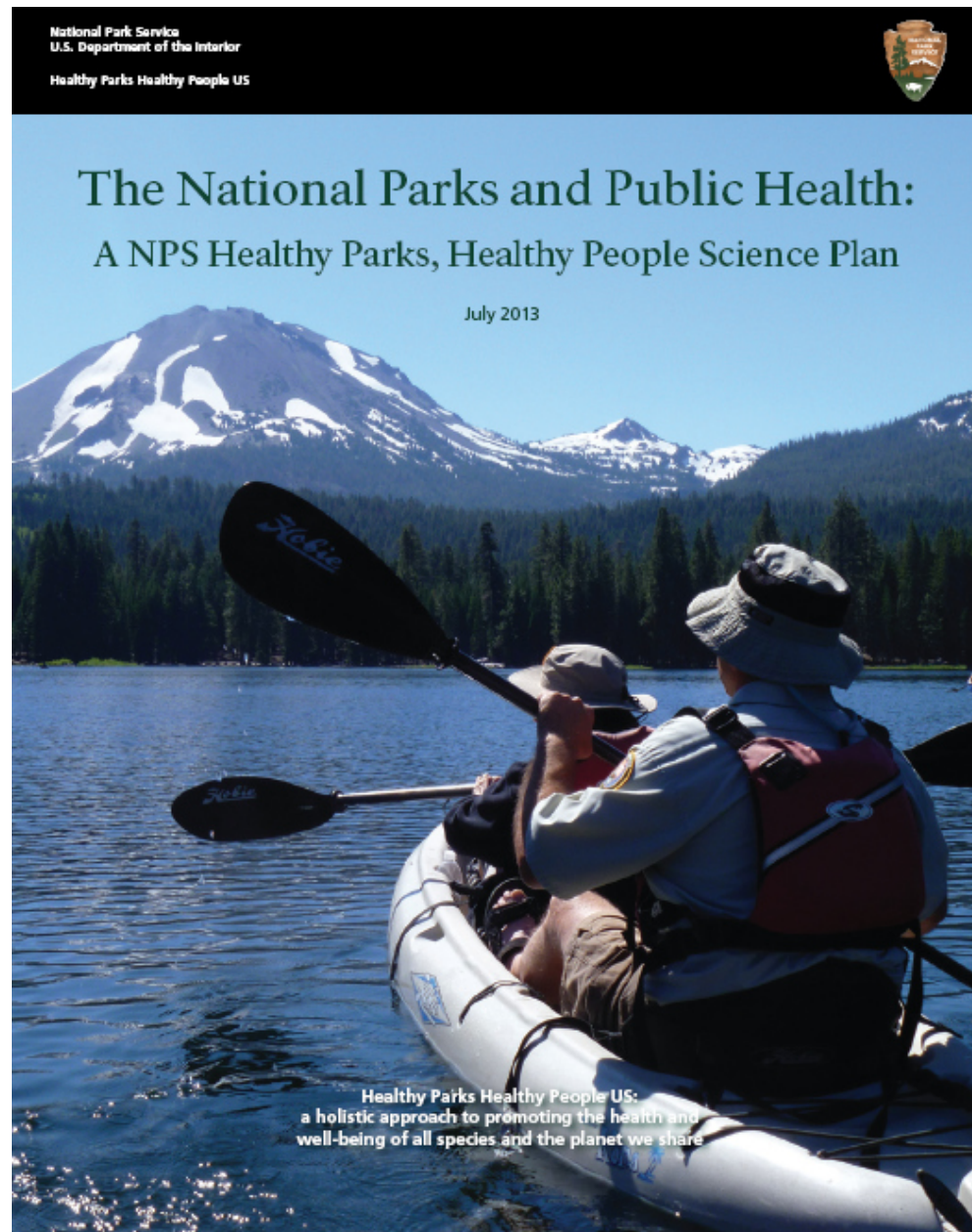
Brimbank Park connecting with local community

14 Jul 2014

A job that would have taken Parks Victoria Ranners Kiraly and Danna hours to complete

Estratègia “Healthy by Nature” (Canadian Parks Council, 2006)

Pla d'acció estratègica
del Servei de Parcs
Nacionals dels EUA

“Healthy Parks, Healthy
People US” (2011).

Salud y áreas protegidas en España

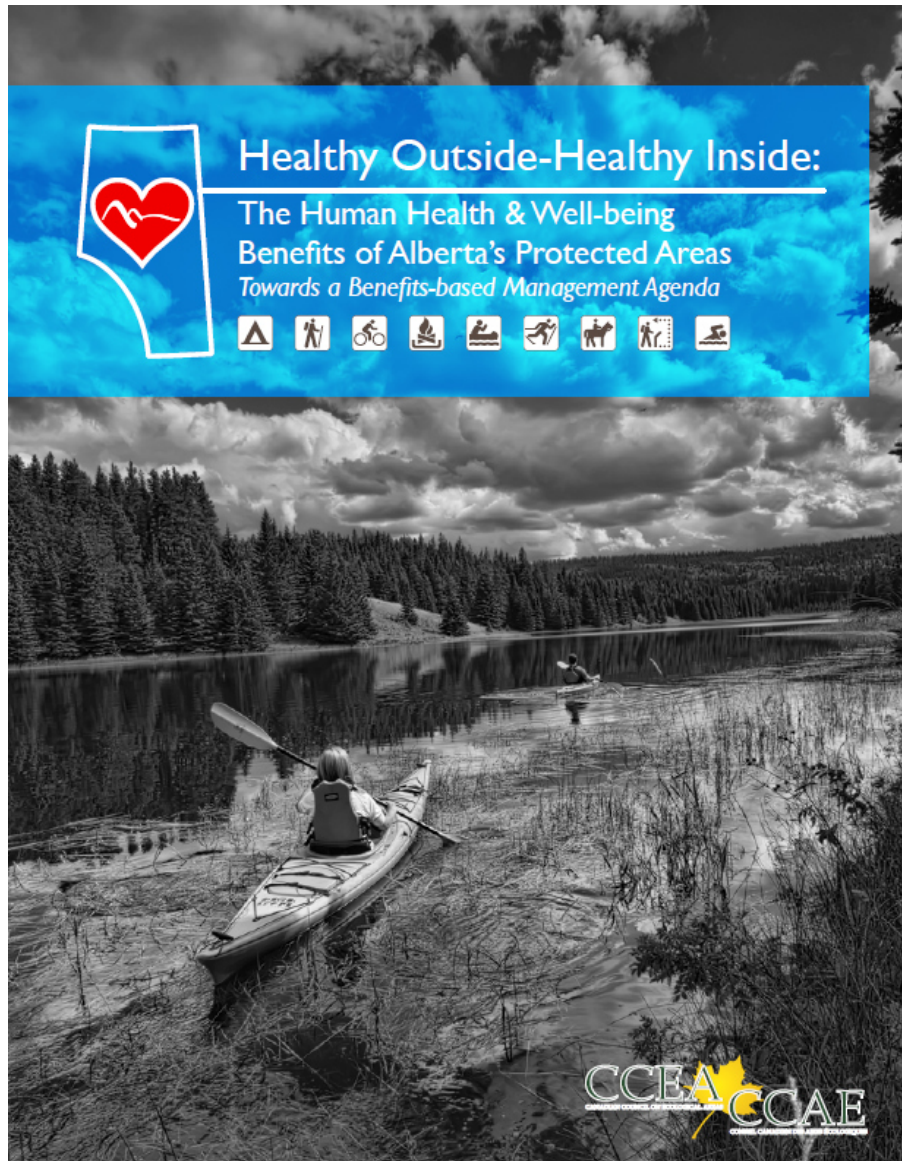
Identificación de los beneficios de las áreas protegidas
sobre la salud y el bienestar social.

Aplicación de casos prácticos en la sociedad.

Informe “Salud y áreas
protegidas en España”

Europarc-España (2013)

“Healthy Outside -
Healthy inside”

CCEA, Alberta, Canadà
(2015)

PARCS NATURALS, SALUT I BENESTAR HUMÀ. AVALUACIÓ DE LA PERCEPCIÓ DELS VISITANTS DE LA XARXA DE PARCS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Objectius principals

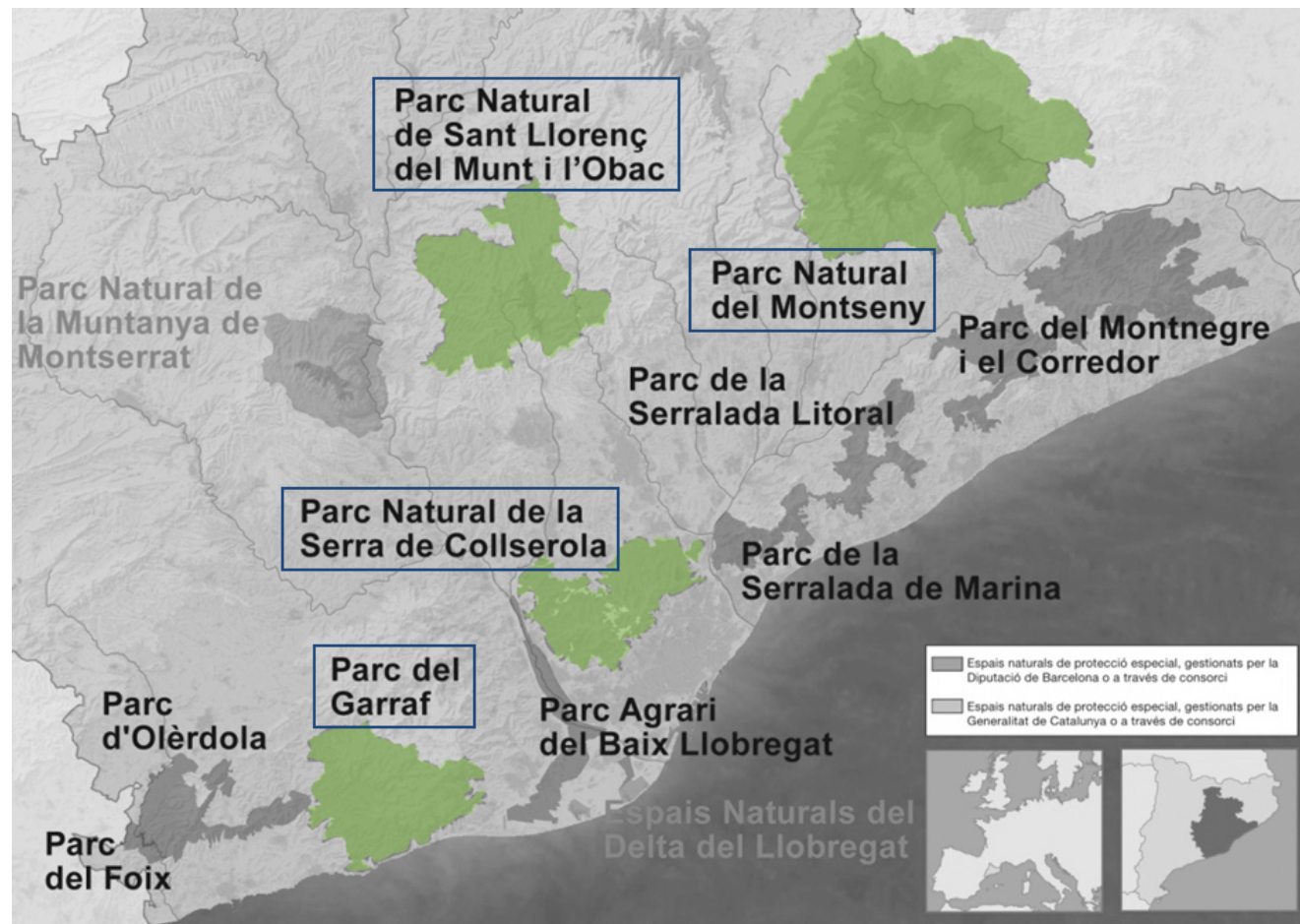
- 1) Comprendre la importància dels aspectes de la salut i el benestar humà derivades de la visita als espais naturals que conformen la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.
- 2) Oferir evidència científica de la relació ENP – salut i benestar humà des de la perspectiva dels visitants dels parcs (estudi inèdit al nostre país i un dels pioners a Europa).

Objectius específics

- 1) Analitzar la percepció dels visitants dels parcs naturals sobre les motivacions i els beneficis obtinguts per a la salut i el benestar en relació a la visita als parcs.
- 2) Determinar si existeixen diferents percepcions entre diferents grups demogràfics i entre els diferents nivells de fidelitat als ENP, així com determinar les diferències entre els diferents parcs analitzats.
- 3) Establir unes propostes inicials per fomentar l'ús saludable de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, a partir dels resultats de l'estudi de percepció i del treball conjunt amb els responsables de la gestió de cada parc.

Àmbit territorial

Parcs naturals de la Xarxa de Parcs de la Diputació de Barcelona:
Montseny, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Serra de Collserola i Garraf.

Accions concretes realitzades

Realització d'una **enquesta de percepció** als visitants dels parcs naturals sobre les motivacions i els beneficis de la visita al parc natural en relació a la salut i el benestar.

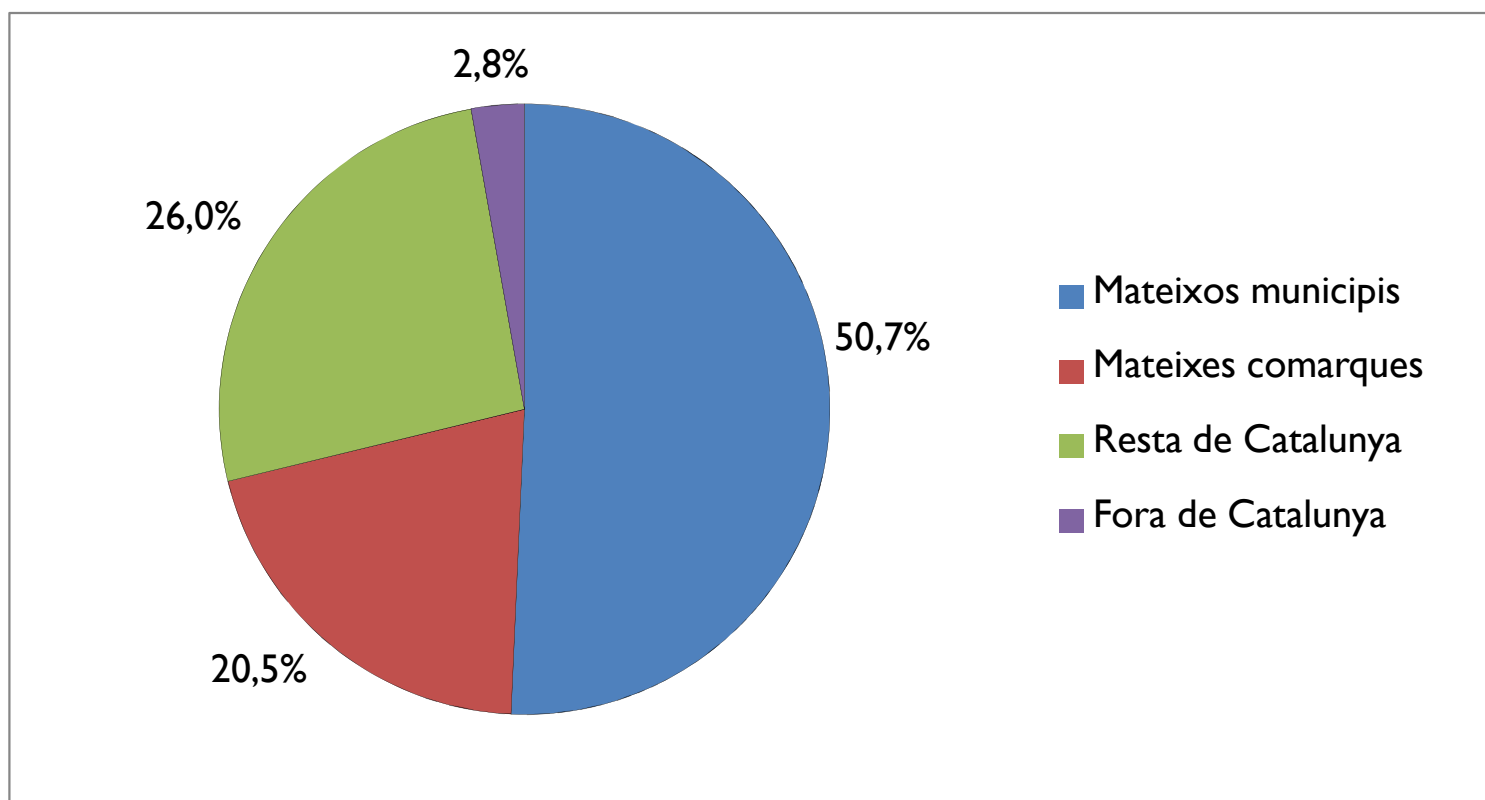
Realitzada entre els mesos de setembre i octubre de 2015.

508 qüestionaris, distribuïts de la següent manera:

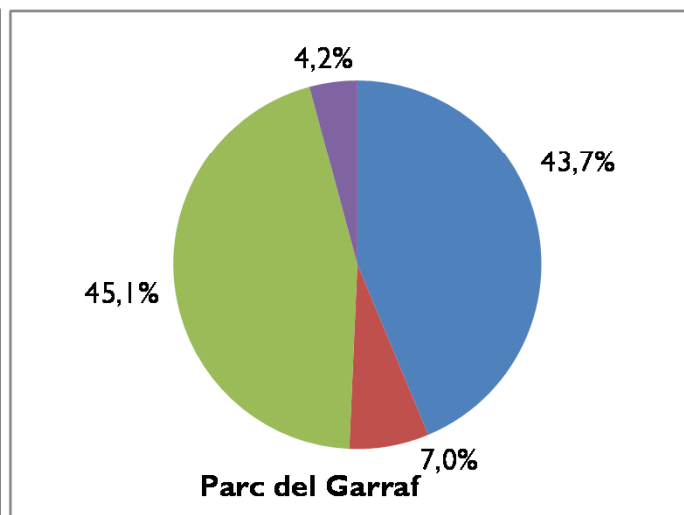
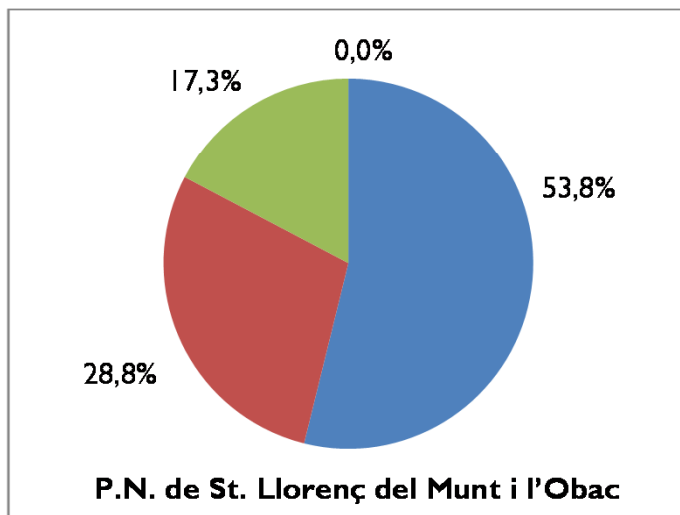
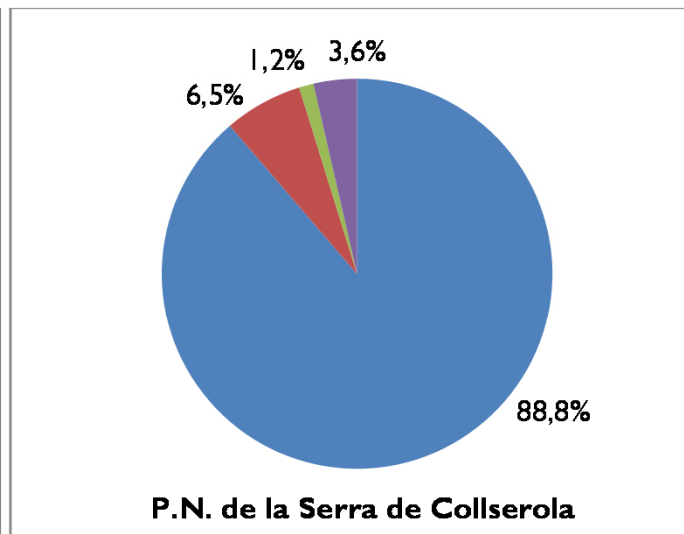
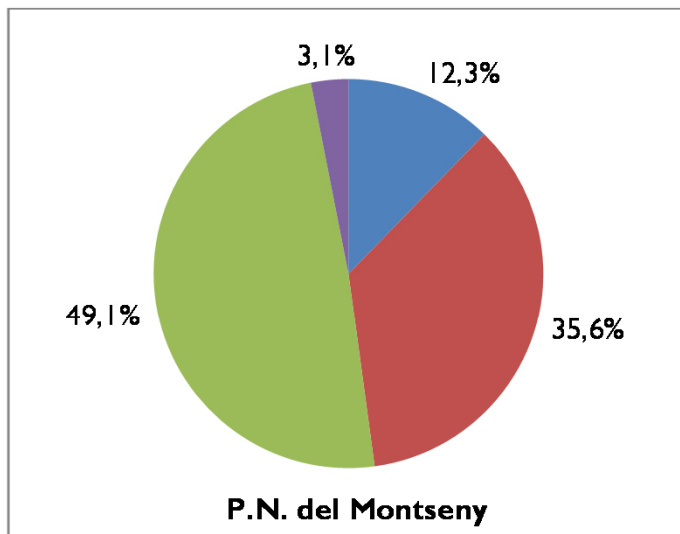
- Parc Natural del Montseny: 163
- Parc Natural de la Serra de Collserola: 169
- Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac: 105
- Parc del Garraf: 71

Resultats de l'estudi

Procedència geogràfica dels visitants

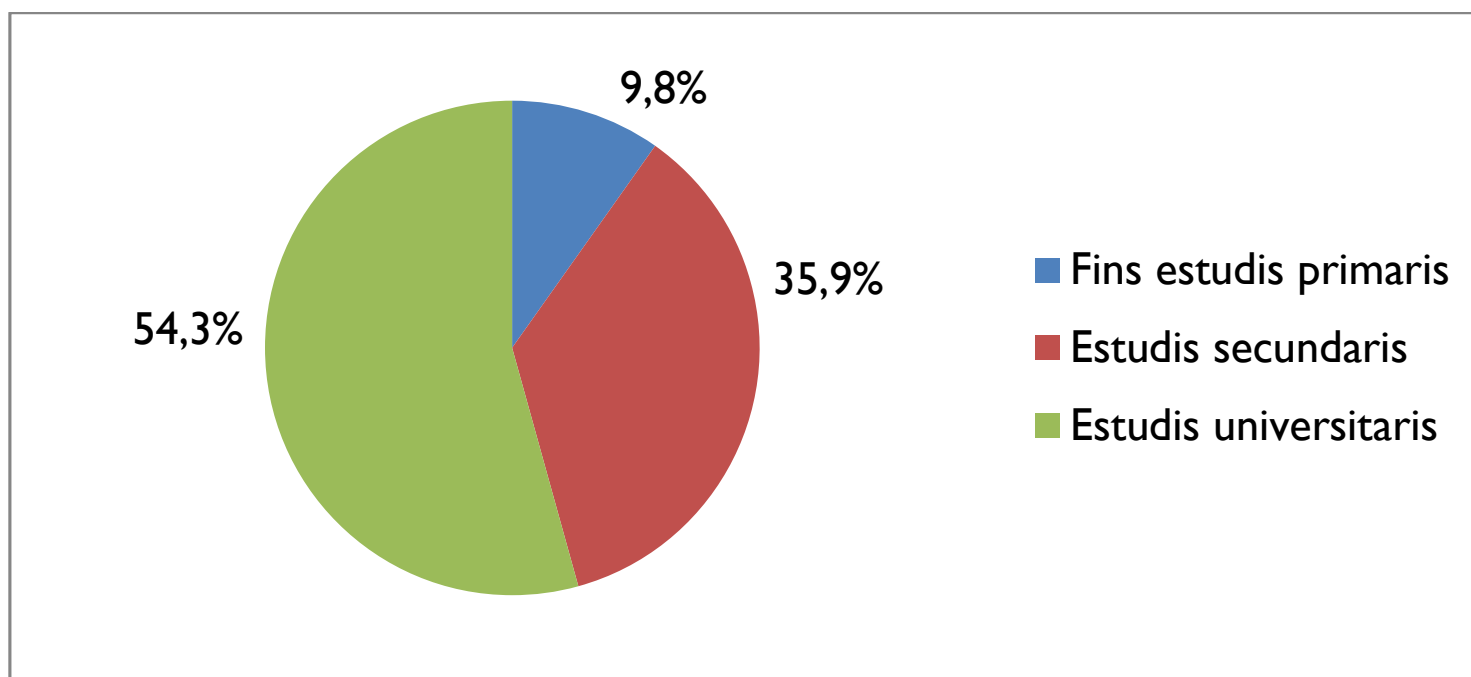

Procedència geogràfica dels visitants (% per cada parc)

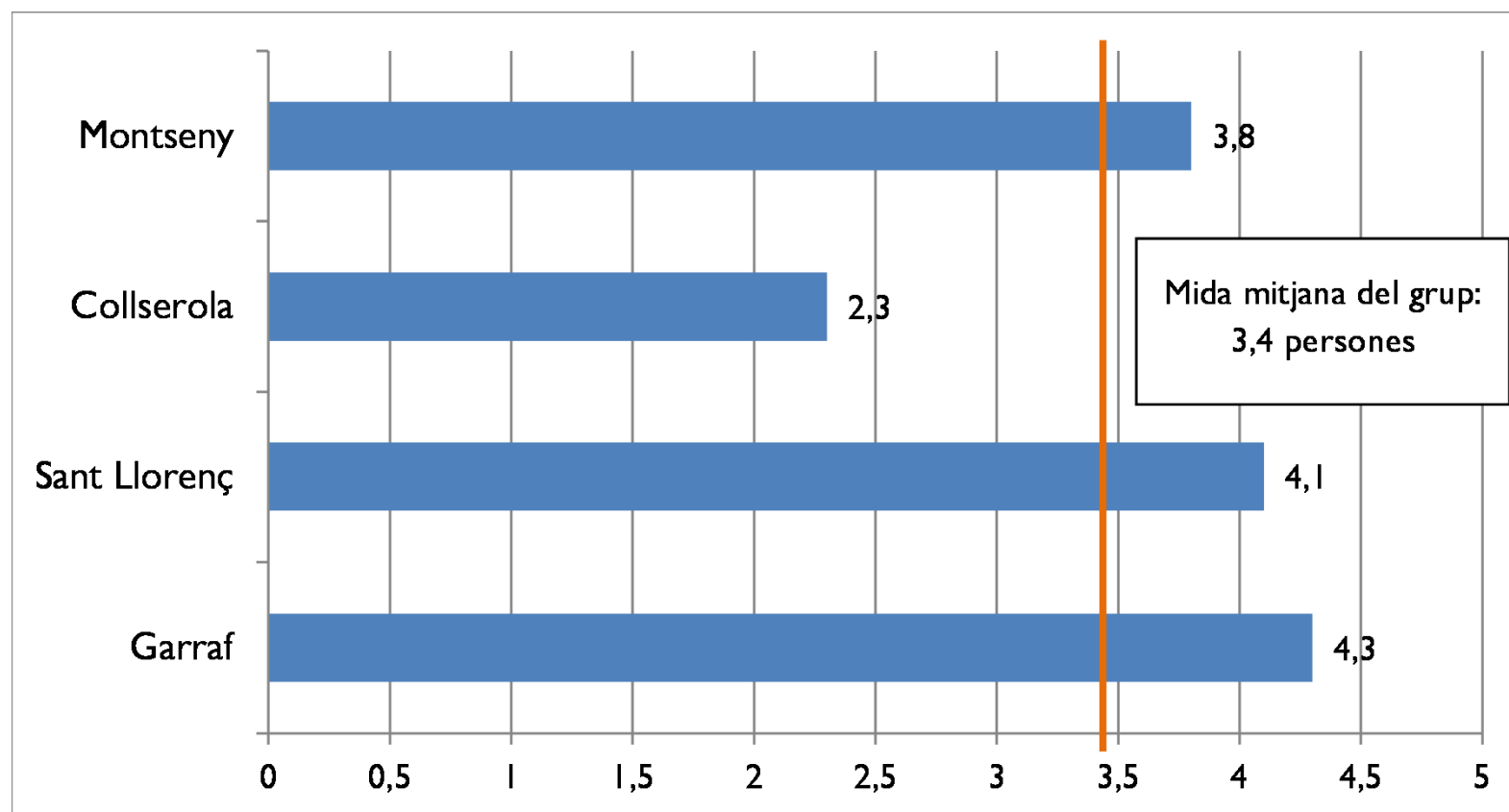
- Mateixos municipis
- Mateixes comarques
- Resta de Catalunya
- Fora de Catalunya

Visitants per nivell d'estudis (% global)

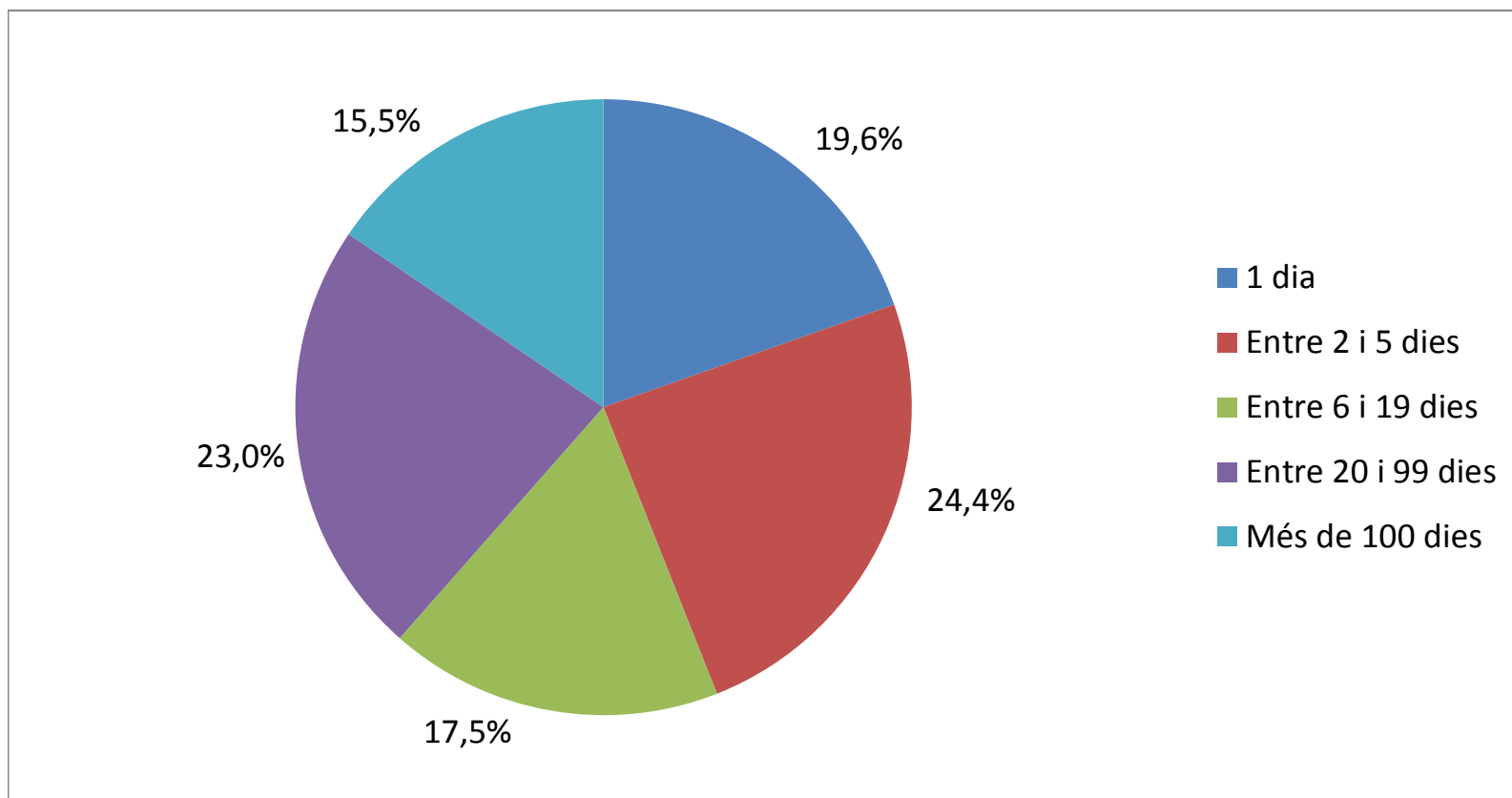
* El 20,3% de la població catalana major de 16 anys té estudis universitaris (IDESCAT, 2011).

Mida mitjana del grup que fa la visita als parcs analitzats

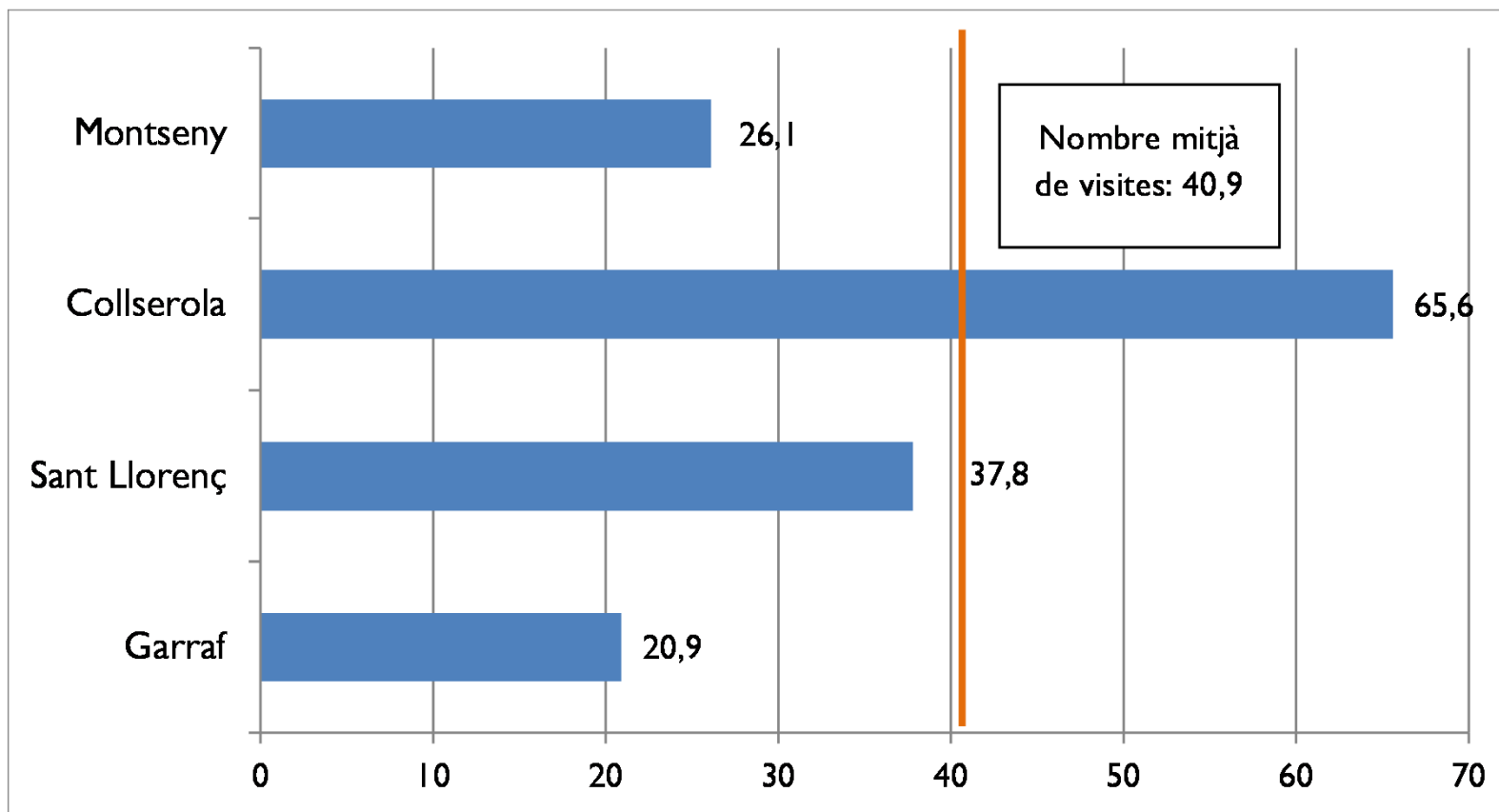

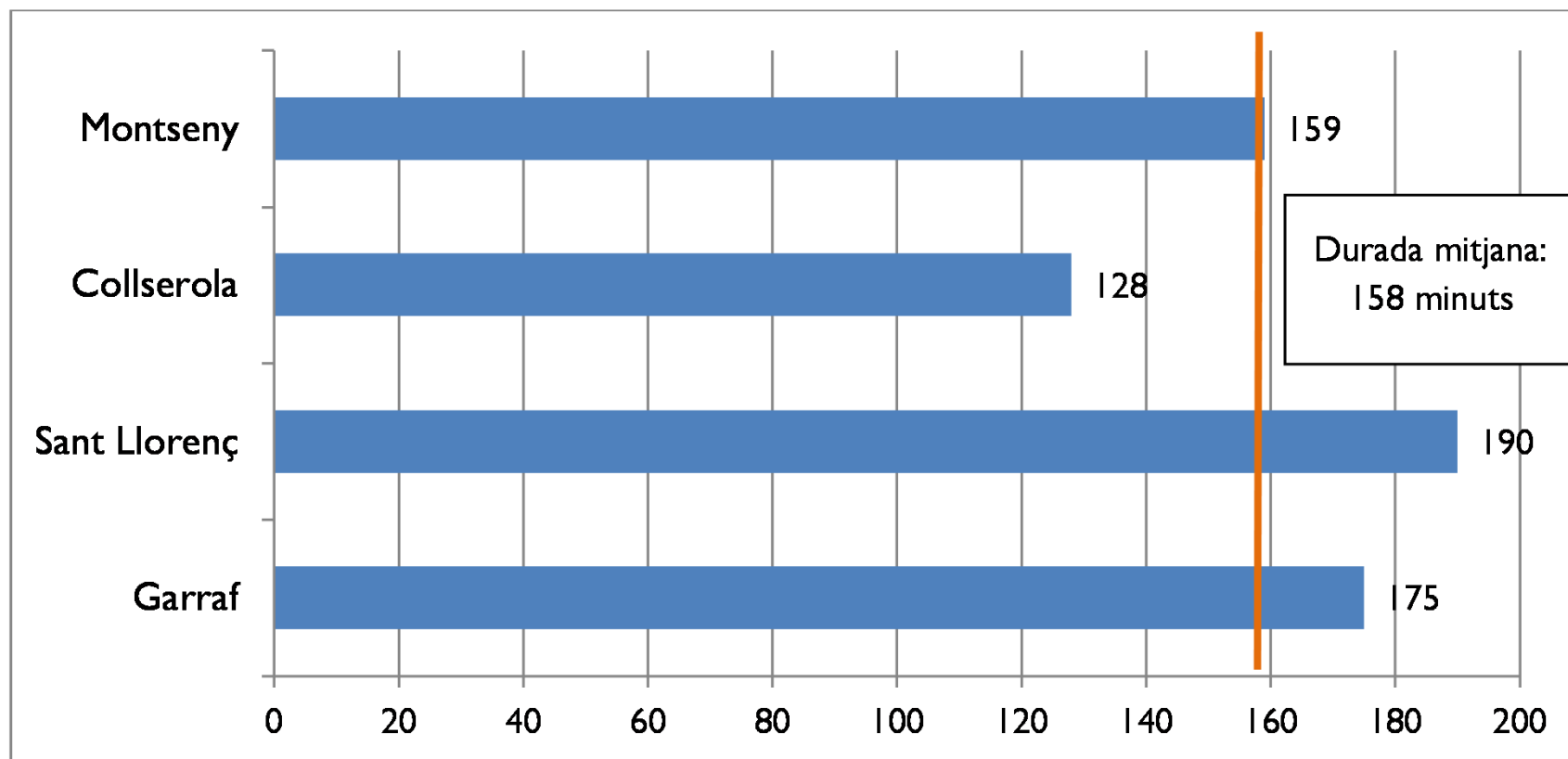
Nombre de visites realitzades al parc per cada visitant durant els darrers 12 mesos

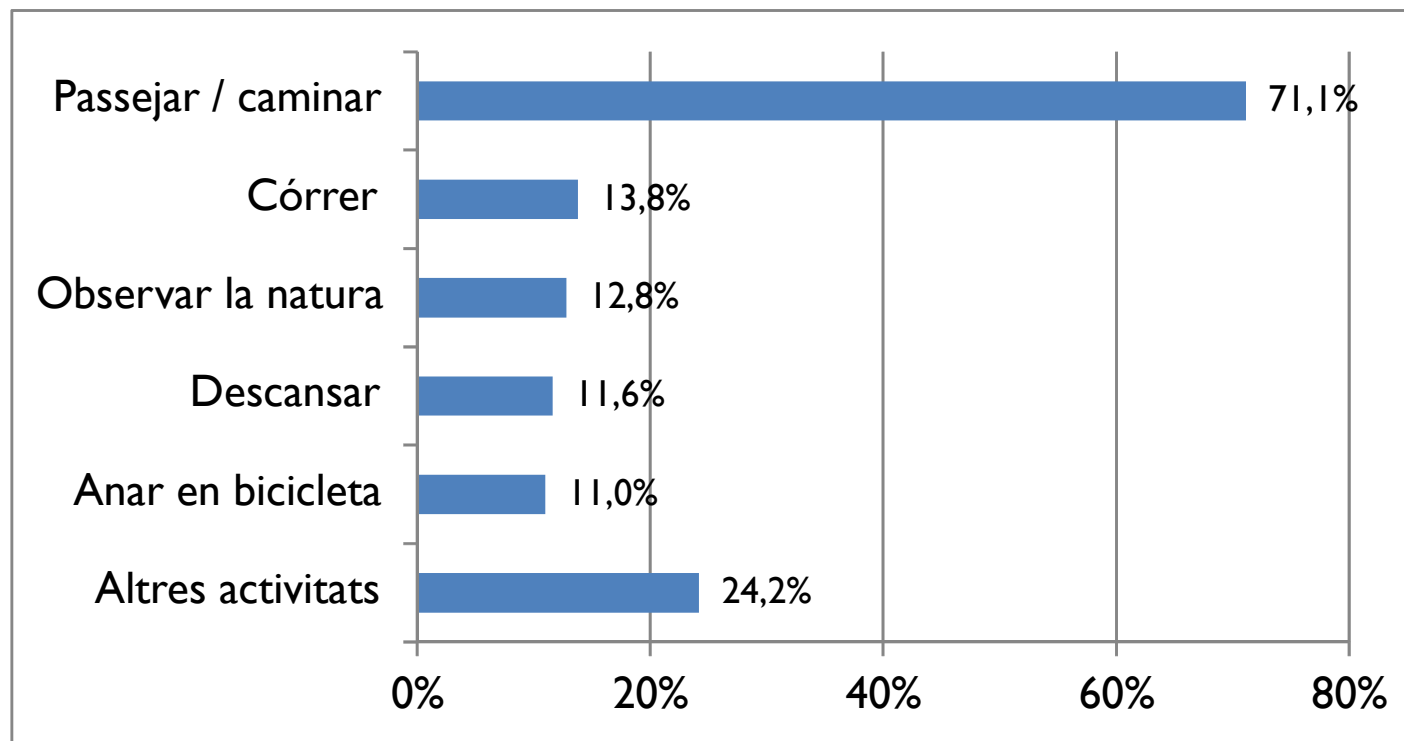
Nombre mitjà de visites realitzades al parc per cada visitant durant els darrers 12 mesos

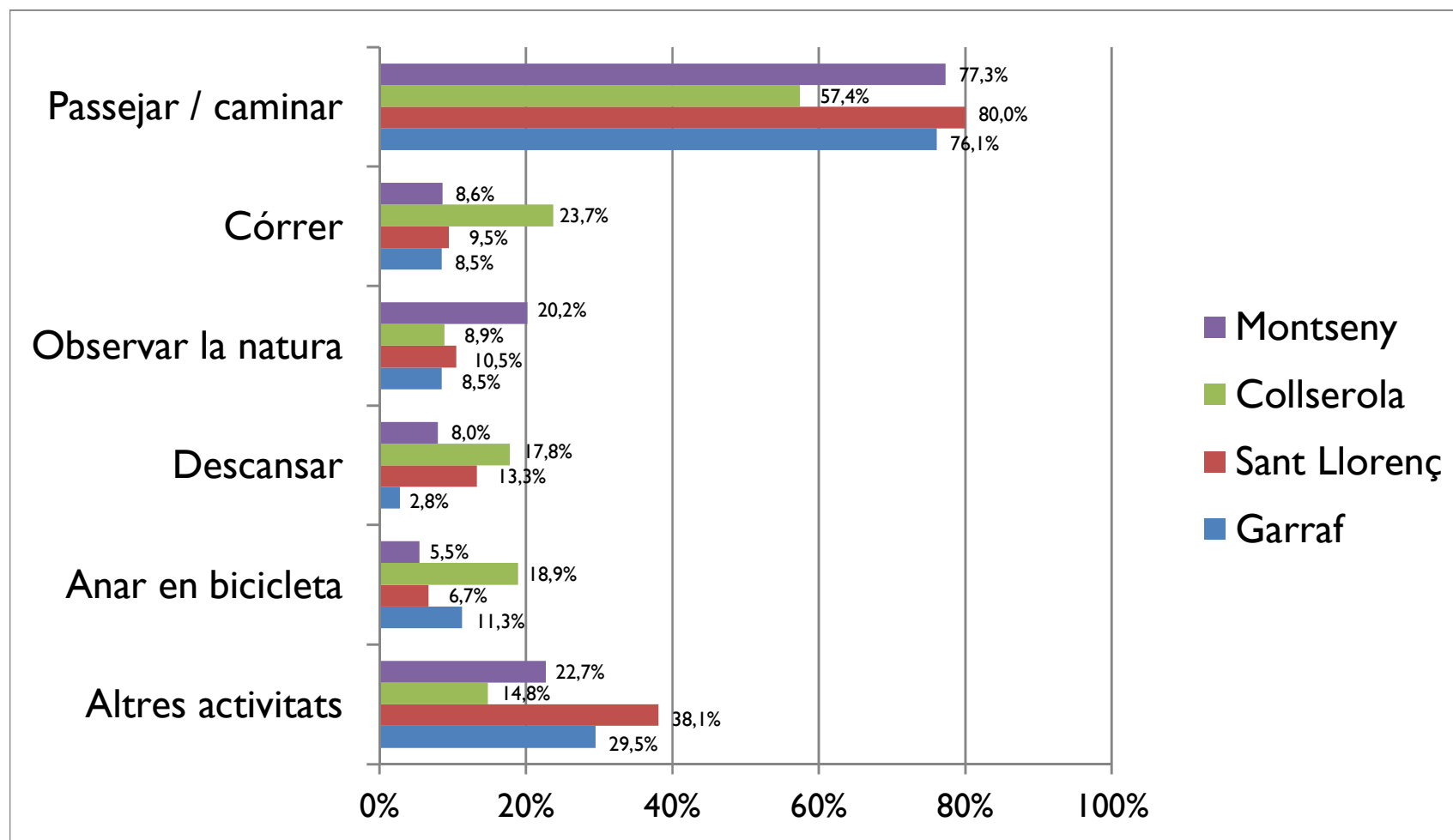
Durada mitjana de les visites realitzades als parcs (en minuts)

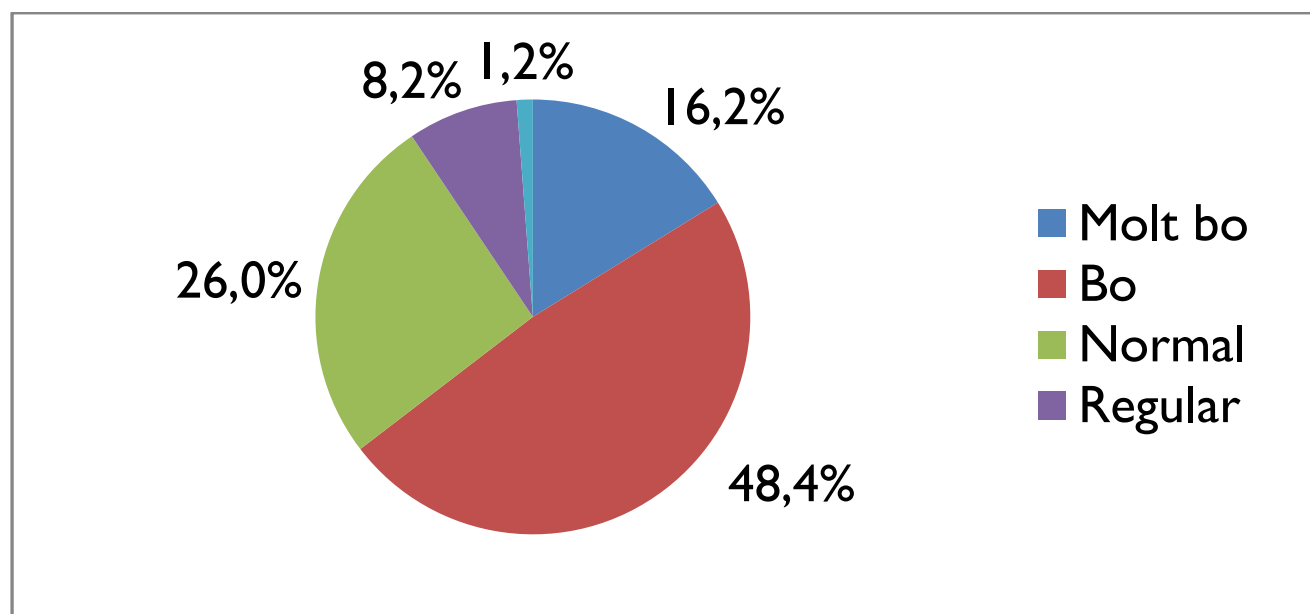
Activitats realitzades durant la visita al parc (% global)

Activitats realitzades durant la visita al parc (% per cada parc)

Estat físic de salut percebut per part dels visitants

En total, un 90,6% dels visitants tenen una percepció positiva de la seva salut. Aquesta dada contrasta amb el 83,2% de ciutadans de Catalunya, que segons l'Enquesta de Salut de Catalunya de 2014, tenen també una percepció positiva de la seva salut (Departament de Salut, 2015).

Dimensions de la salut i el benestar humà relacionades amb les visites als ENP considerades en aquest estudi:

- **Benestar físic** (per les oportunitats de realitzar activitat física, com caminar, anar amb bicicleta, o practicar altres esports);
- **Benestar psicològic** (per les oportunitats per a la recuperació de l'estrès o fatiga mental, la relaxació, la millora en l'aprenentatge i el coneixement, etc.);
- **Benestar social** (per les oportunitats d'interacció social amb la família, amics, conèixer altres persones, etc.);
- **Benestar espiritual** (per les oportunitats de connectar amb la natura, cercar inspiració, un sentit de la vida, etc.);
- **Benestar ambiental** (per les oportunitats d'experimentar un sentit del lloc, d'estar en contacte amb l'aire lliure, un entorn net i sa, etc.);
- **Benestar financer** (per les oportunitats de participar d'una activitat de lleure relativament econòmica, comparada amb altres activitats de lleure).

Motivacions de la visita al parc natural (I)

Motivació	Mitjana	Desviació
<i>Benestar físic</i>	4,48	0,88
<i>Benestar psicològic</i>	4,70	0,61
<i>Benestar social</i>	3,83	1,15
<i>Benestar espiritual</i>	3,68	1,14
<i>Benestar ambiental</i>	4,77	0,50
<i>Benestar financer</i>	3,29	1,29

Correlació de les motivacions de la visita amb el perfil dels visitants

Motivació	Edat	Gènere	Nivell d'estudis	Proximitat al parc	Temps d'estada	Visites a ENP
<i>B. físic</i>	0,22**	0,01	0,00	0,19**	0,07	0,26**
<i>B. psicològic</i>	0,11*	0,09	-0,04	0,09*	0,05	0,19**
<i>B. social</i>	0,01	0,10*	-0,09*	-0,12**	0,19**	-0,12**
<i>B. espiritual</i>	0,07	0,06	0,02	-0,05	-0,06	0,10*
<i>B. ambiental</i>	0,07	0,03	-0,05	-0,04	0,06	0,12**
<i>B. financer</i>	-0,01	0,00	-0,09*	0,09*	0,09*	-0,03

** La correlació és significativa al nivell 0,01 (bilateral).

* La correlació és significativa al nivell 0,05 (bilateral).

Beneficis percebuts de la visita al parc natural (I)

Benefici	Mitjana	Desviació
<i>Benestar físic</i>	4,36	0,72
<i>Benestar psicològic</i>	4,55	0,64
<i>Benestar social</i>	3,92	0,85
<i>Benestar espiritual</i>	3,75	0,80
<i>Benestar ambiental</i>	4,48	0,63
<i>Benestar financer</i>	3,27	0,71

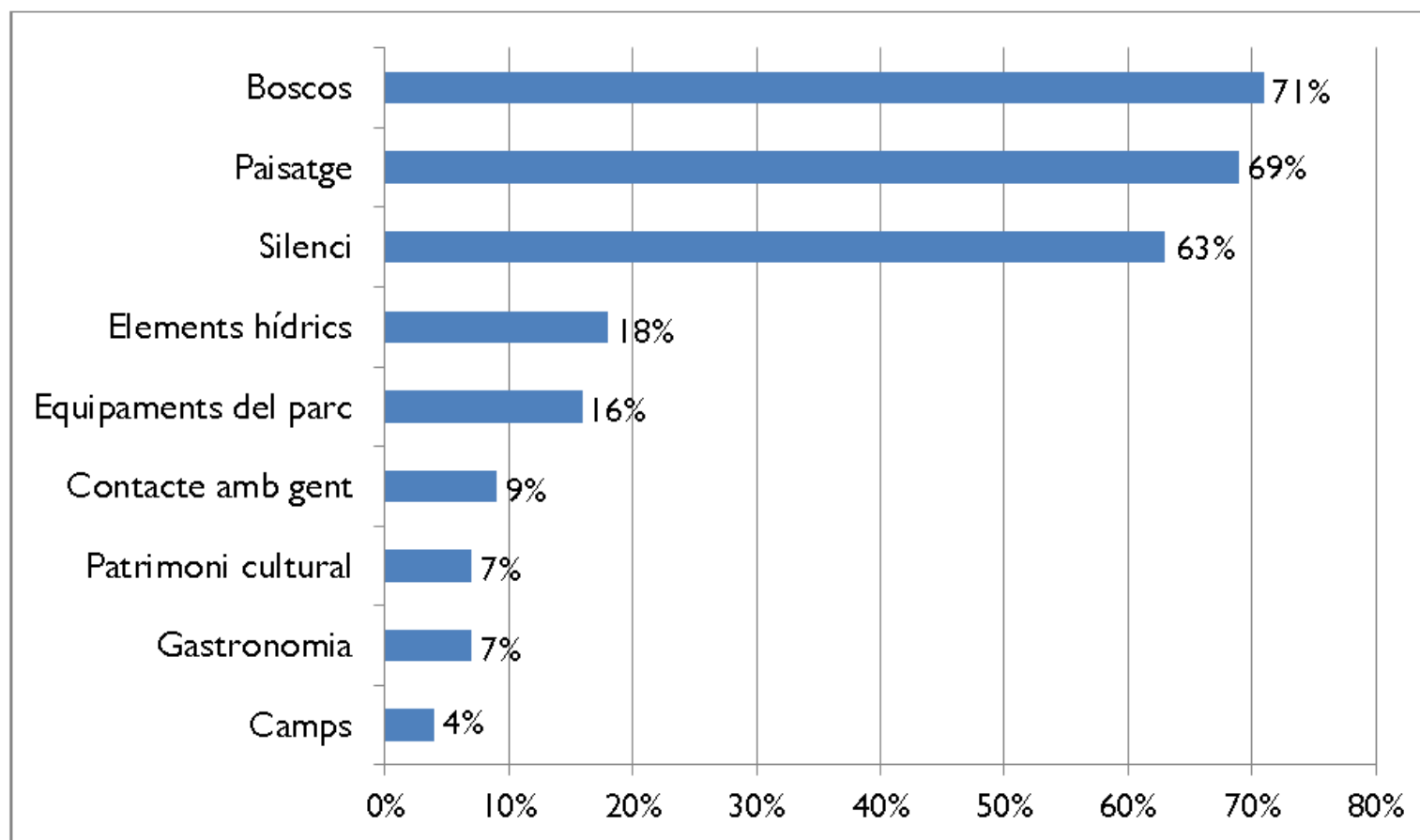
Correlació dels beneficis percebuts de la visita amb el perfil dels visitants

Benefici	Edat	Gènere	Nivell d'estudis	Proximitat al parc	Temps d'estada	Visites a ENP
<i>B. físic</i>	0,07	0,10*	-0,05	0,08	0,05	0,13**
<i>B. psicològic</i>	0,04	0,12**	-0,02	0,11*	0,08	0,13**
<i>B. social</i>	0,01	0,13**	-0,12**	-0,08	0,19**	-0,08
<i>B. espiritual</i>	-0,03	0,07	0,02	-0,04	-0,07	0,07
<i>B. ambiental</i>	0,07	0,03	-0,07	-0,05	0,13**	-0,03
<i>B. financer</i>	-0,06	0,06	0,03	-0,02	0,02	-0,08

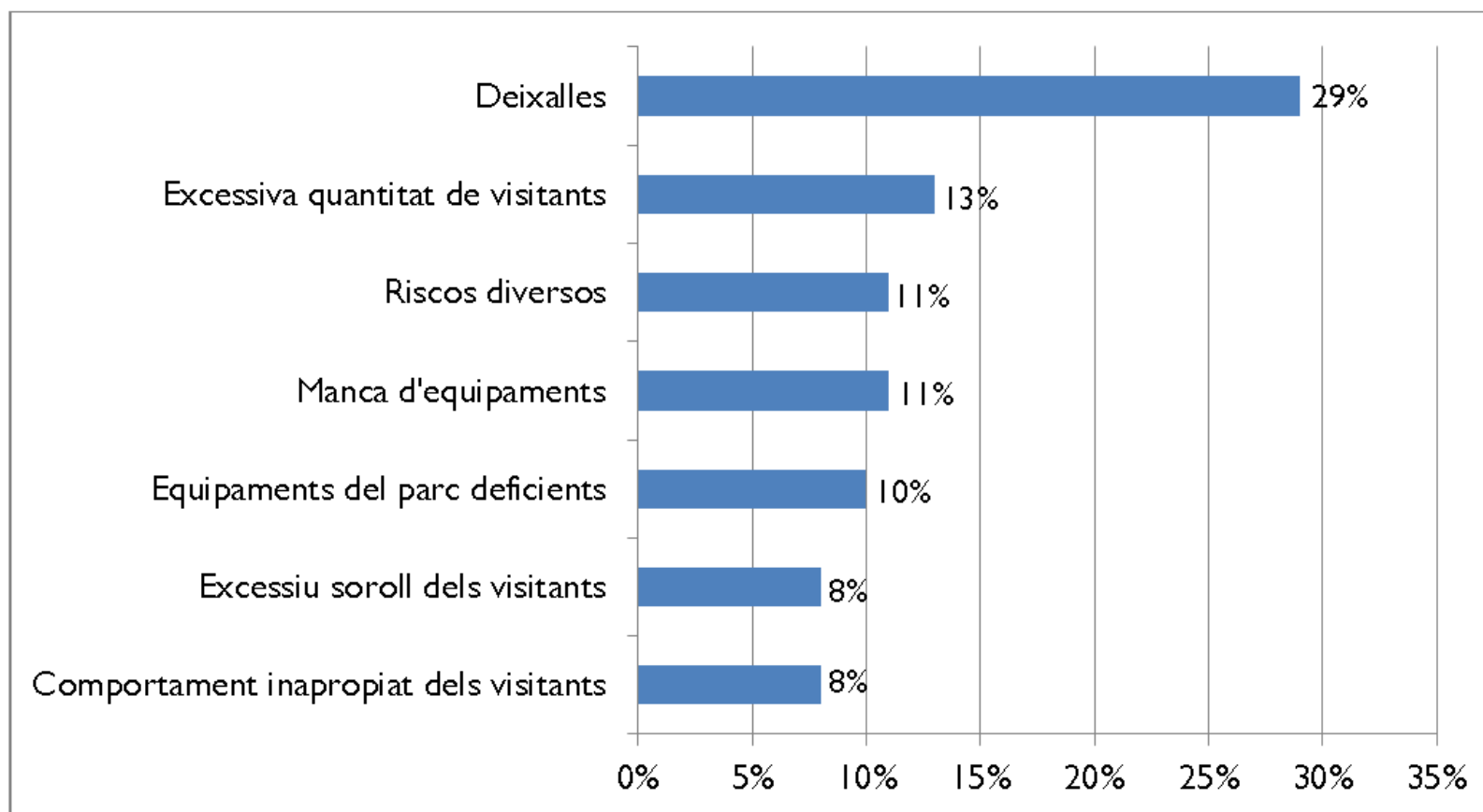
** La correlació és significativa al nivell 0,01 (bilateral).

* La correlació és significativa al nivell 0,05 (bilateral).

Característiques que han contribuït a la millora en el benestar percebut pels visitants dels parcs

Elements que han afectat negativament la percepció de la visita per part dels visitants dels parcs

Conclusions

- L'estudi ha demostrat la importància dels espais que conformen la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona en relació a la provisió de salut i benestar als seus visitants.
- El 75,8% dels visitants enquestats van indicar que la seva motivació per visitar el parc natural estava relacionada d'una forma relativament important amb alguna de les dimensions de la salut i el benestar, mentre que el 68,4% van reconèixer una millora percebuda de la seva salut i benestar com a conseqüència de la visita al parc natural.
- Els resultats d'aquest estudi no només seran d'utilitat per als responsables de la gestió de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, sinó també per als responsables de salut pública.

MOLTES GRÀCIES

Francesc.Romagosa@uab.cat